Православни основац

ISSN 2637-3092

Дјечији часопис Епархије зворничко-тузланске ✻ број 6 ✻ година 2021 ✻

"Тако да се свијетли свјетлост ваша пред људима, да виде ваша добра дјела и прославе Оца вашега који је на небесима" (Мт 5,16).

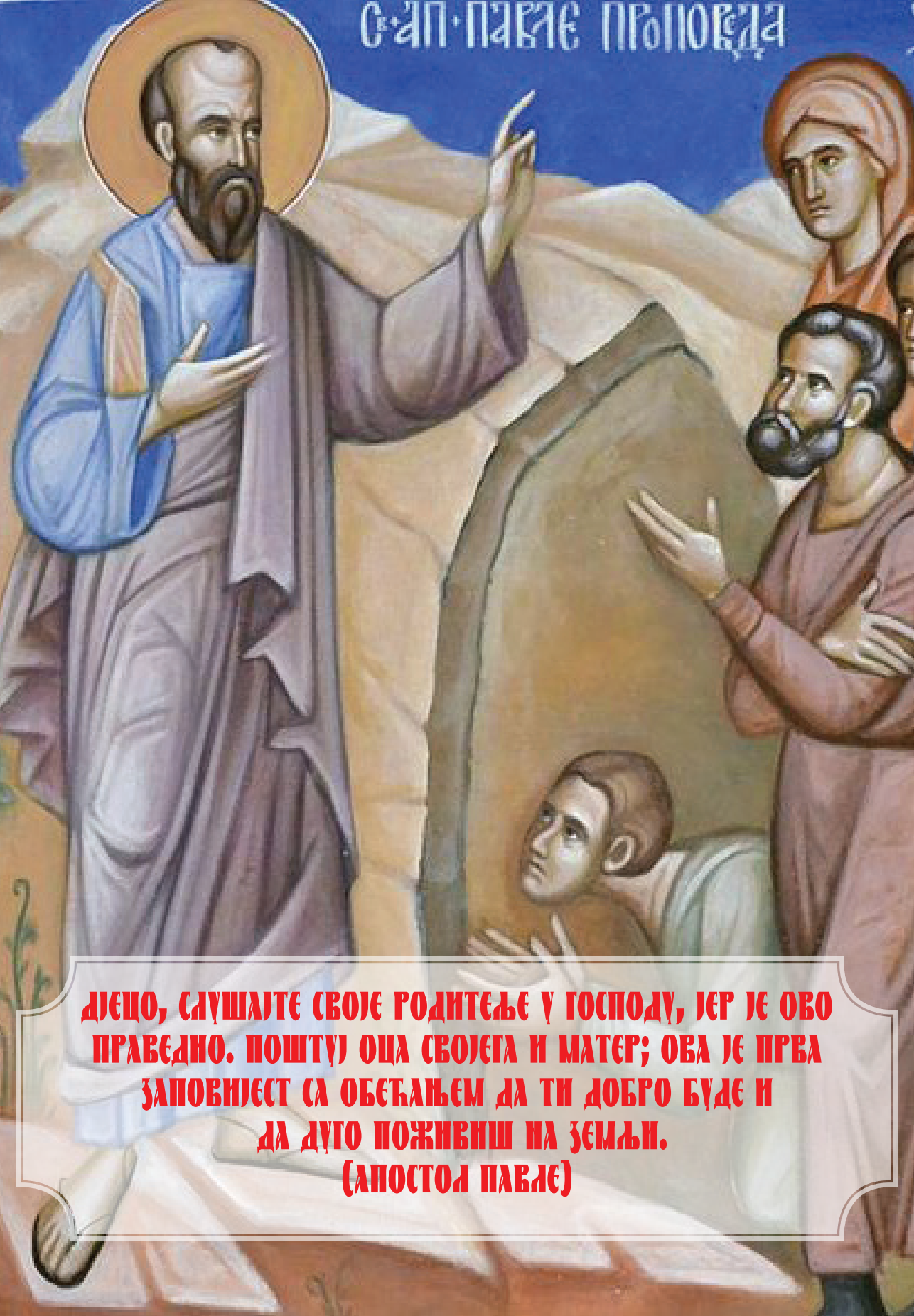

ДЈЕЦО, СЛУШАЈТЕ СВОЈЕ РОДИТЕЉЕ У ГОСПОДУ, ЈЕР ЈЕ ОВО ПРАВЕДНО. ПОШТУЈ ОЦА СВОЈЕГА И МАТЕР; ОВА ЈЕ ПРВА ЗАПОВИЈЕСТ СА ОБЕЋАЊЕМ ДА ТИ ДОБРО БУДЕ И ДА ДУГО ПОЖИВИШ НА ЗЕМЉИ.
(АПОСТОЛ ПАВЛЕ)

ПРАВОСЛАВНИ ОСНОВАЦ

Садржај

2 Прича о Светом Сави

4 Причешће у току пандемије

6 Заиста вам кажем: кад учинисте једноме од ове моје најмање браће, мени учинисте (Мт. 25,40)

8 Патријарх српски Иринеј 1930-2020

10 Блажени су милостиви

11 Молитва у свако доба дана

12 Друга Божија заповијест

14 Православна вјеронаука у онлајн настави

17 Био једном један човек...

18 Свети Мардарије Либертвилски

20 Манастир Папраћа

24 Успјех ученика на такмичењима из вјеронауке

26 Значај Великог поста

Излази са благословом Његовог Преосвештенства Епископа зворничко-тузланског г. ФОТИЈА

Година III, број 6,

Издавач
Издавачка кућа Епархије зворничко-тузланске Синај

За издавача
ђакон Бојан Чечар

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР

Главни и одговорни уредник
протојереј-ставрофор
Јован Михајловић

Технички уредник
ђакон
Владо Мојевић

Уредништво часописа
протојереј-ставрофор
Јован Михајловић,
протопрезвитер Синиша Шаренац
јереј Драган Поповић,
ђакон Бојан Јокановић,
ђакон Владо Мојевић

Лектор
ђакон Давор Арнаут

емаил уредништва
pravoslavniosnovac@gmail.com

ПРИЧА О СВЕТОМ САВИ

"Упита Свети Сава неког удовца, Милоја, зашто никад не иде у цркву.
– А што да се молим и у цркву идем? Доста ми је да у души вјерујем! – одговори Милоје.
Светитељ на то не рече ништа, само се у себи Богу помоли за њега.
Кад је, послије неког времена, опет дошао у то село, Свети Сава је сваку кућу обишао, осим куће оног Милоја. А кад га сретне – нити га гледа, нити му се јавља.
Жалостан и увријеђен стаде Милоје пред Светог Саву, па га упита:
– Шта сам ти урадио, свече Божји, па си толико љут на мене? Просто си ме омрзао!
– Нисам љут на тебе, драги брате, напротив, много те волим!
– Причај ти то неком другом! Каква ти је то љубав кад ни ријеч нећеш да ми кажеш и у кућу ми никако не улазиш?!
– Таман таква као што је и твоја љубав према Богу, Милоје. У молитви с Њим не разговараш. У цркву, кућу Божју, не улазиш! Па кад мислиш да је Богу довољно да га волиш само у души, зашто и теби није довољно да и ја тебе волим само у души, не показујући ти то ничим? Зар не знаш да Бог није отац ономе коме Црква није мајка?–
Милоје схвати да није био у праву, замоли Светог Саву за опроштај и од тада поче редовно да се моли и иде у цркву сваке недјеље и празника. А Свети Сава, кад год би дошао у то село, обилазио је и Милојеву кућу и са њим дуго разговарао".

Обој илустрацију!

Напиши прву строфу Химне Светом Сави

Причешће у току пандемије

Многи људи живот доживљавају као задовољство, разоноду или забаву... Вријеме проводе у тим убјеђењима све док их не стигну неке невоље, а када се то деси онда упадају у страшно стање депресије и утучености. Данас имамо такву ситуацију. Свуда око нас је депресија и страх, људи су у безнађу, не знају гдје да траже спас.

Међутим, Хришћани о животу размишљају озбиљније, зрелије и узвишеније. Овај свијет је мјесто на којем ћемо сретати невоље, препреке, болести, разна искушења... Људи који на овакав начин размишљају о животу, не падају у депресију и не дозвољавају себи да клону у болестима или било којим другим искушењима. Све невоље су за човјеково добро. Ово није никакав парадокс него једна радосна реалност. Пролазећи кроз невоље човјек се чисти од својих огријеховљених навика и порока.

Бог је човјека створио здравог и одредио га за бесмртност. Човјек је згријешио и гријех га је учинио смртним. Као посљедица гријеха данас постоји толико болести да их је немогуће побројати. Понављам, свим болестима је заједничко то да су оне посљедица човјековог гријеха и пада.

Због тога лијек треба тражити прије свега од Бога. Како? Кроз молитву и покајање. Тако нас је научио наш Господ Исус Христос. Имамо пуно примјера у Светом Писму гдје Господ лијечи болесне који му се обраћају. Не смијемо да очајавамо нити да хулимо. Ово је једна провјера наше вјере. Ми морамо да знамо да је Христос увијек са нама. Он нам је дао лијек од сваке болести.

А гдје је тај лијек? Драга дјецо, у нашим храмовима на Часној Трпези налазе се хљеб и вино. То су дарови које ми приносимо. Када их свештеник на Литургији благослови, на њих силази Дух Свети и претвара их у тијело и крв Христову. Један дјелић овог хљеба и кап овог вина (то је причешће) вреднији су више него што ум људски може да замисли. Онај ко се причешћује, има највећи благослов, има Христа са собом.

Свето Причешће је лијек за сваку болест. Као што у болести појачамо узимање лијекова тако исто треба да повећамо молитве и да се што чешће причешћујемо. Свети оци наводе безбројне примјере како су најтежи болесници послије Светог Причешћа излечени.

Нажалост, данас постоје неки људи који виде опасност од заразе приликом причешћа. Као одговор њима, навешћемо ријечи нашег патријарха Павла: „Црква верује да верни поставши Причешћем једно тело са Христом, и дошавши тако у додир са Његовим божанским енергијама не само да не могу да се заразе преко Светог Причешћа него да је оно извор живота и здравља.”

Бојан Крстановић,
вјероучитељ у
ЈУ Трећа основна школа
Брчко Дистрикт

ЗАИСТА ВАМ КАЖЕМ: КАД УЧИНИСТЕ ЈЕДНОМЕ ОД ОВЕ МОЈЕ НАЈМАЊЕ БРАЋЕ, МЕНИ УЧИНИСТЕ (МТ. 25,40)

Оно што човјека обраћа ка самоме себи и усмјерава на испуњење мисије њега као човјека (человѣка – онога који гледа у Онога који је вјечан) јесте Православна вјеронаука као један степеник у науци о Богу. Да вјеронаука представља један међу омиљеним предметима потврдили су и ученици Центра за дјецу и омладину са сметњама у развоју „Будућност“ Дервента, који иако са потешкоћама, веома трезвено размишљају о спасоносним догађајима са којима су се сусрели на часовима вјеронауке.

Рад са дјецом с потешкоћама у развоју је велики благослов. Иако, на почетку, изазива страх због немогућности споразумијевања са свима њима. Тај страх нестаје у неколико првих часова и стиче се утисак добродошлице у заједницу која има осјећај за ближњега, тј. у заједницу која има љубави. Поред њихове љубави према ближњима, присутна је и љубав према Богу, а коју показују кроз своје интересовање на часовима Православне вјеронауке. Објашњавајући њихове наведене врлине, а и дужности свакога човјека, можемо закључити да они ове двије димензије (љубав према Богу и љубав према ближњима) спајају у димензију која представља савршенство, а то је КРСТ.

О томе колико је њихов осјећај истанчан говори сљедећи догађај са часа Православне вјеронауке: Двије слијепе дјевојчице су пјевале духовну пјесму и једна од њих је погријешила један тон. Друга је махнула руком кроз ваздух, дајући знак да престане и прва је одмах престала. Тај мах је био непримијетан и за нас који видимо.

Овај текст не би био потпун да у њега не унесемо и размишљање самих ђака о вјеронауци:

Милош: „Вјеронаука нам много помаже у животу. Прије свега да се приближимо Христу, а самим тим и да добијемо душевни мир.“

Драгана: „Вјеронауку као предмет би требало да има свака школа, јер без ње у школи би била велика празнина.“

Владимир: „Вјеронаука за нас значи много. Даје нам велике лекције и поуке. Казује какви људи треба да будемо. Учи нас да по дјелима остајемо запамћени и да наша дјела на земљи значе пуно на небу.“

Ненад: „Вјеронауку доживљавамо с пуно љубави, среће, вјере и душевног мира.“

Оно што краси читав колектив и ђаке ове установе јесте несебична љубав чиме испуњавају Христове ријечи: „Ако будете имали љубав међу собом, по томе ће познати да сте моји ученици.“ (Јн. 13, 35)

Бранка Станић, вјероучитељица
ЈУ Центар за дјецу и омладину са сметњама у развоју
„Будућност” Дервента

Богородици

Попут роја су мисли моје
Предаћу их, Богомајко, у руке твоје.
Да их умириш
Мир душом ми прошириш.
Милост твоју, Мајко, молим
Да именом Сина твога сваком гријеху
одолим.
Да у злу се тебе сјетим
Прекрстим се крстом светим.
Помози моја мила Мати
У добру ћу ти се захвалити
У злу ћу те дозивати.

Ивана Благојевић
III 4
ЈУ Економска школа Добој

Патријарх српски Иринеј 1930–2020

Патријарх Иринеј је био 45. врховни поглавар Српске православне цркве.

Патријарх српски Иринеј је рођен у Видови, селу које се налази у близини Чачка, 1930. године. Његово свјетовно име је Мирослав Гавриловић. У родном мјесту је похађао основну школу, а гимназију је завршио у Чачку. Богословију, коју је учио у Призрену, је завршио 1951. године. Затим је отишао у Београд, гдје је стекао факултетску диплому на Богословском факултету.

Иринеј се замонашио 1959. године. Примио је монашки чин од патријарха српског Германа у манастиру Раковици. Те исте године, у цркви Ружица испод Калемегдана, је рукоположен у јерођакона и јеромонаха. До 1968. године је радио на мјесту професора Призренске богословије и за то вријеме је упућен на постдипломске студије у Атини. Једно вријеме је био управник Монашке школе у Острогу. У периоду од 1971. до 1974. године је поново био професор Призренске богословије, као и њен ректор. Добро је упознао тешке услове живота становништва Косова и Метохије. Године 1974. је постављен за викара патријарха Германа (викарни епископ моравички). Наредне године, Свети архијерејски сабор га је изабрао за епископа нишког. Устоличен је у Саборној цркви у Нишу. Исто тако, у неколико наврата је био у чланству Светог архијерејског синода Српске православне цркве.

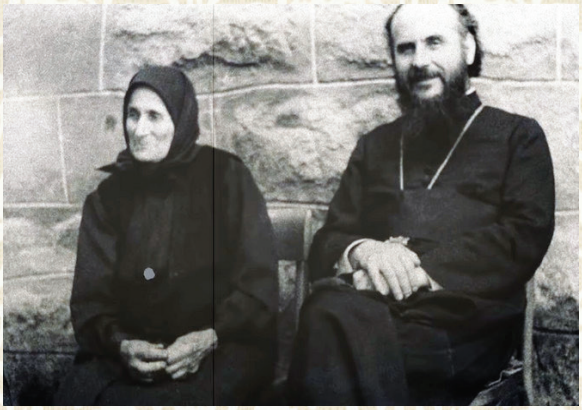

Пуне 34 године је провео на челу Нишке епархије. Заузео се по питању подизања нових храмова на подручју Ниша. Године 1987. почела је изградња новог хиландарског метоха, јер је стари који се налазио преко пута Саборне цркве срушен 1947. године. На падинама Делијског виса изграђен је храм посвећен Светом Сави првом архиепископу српском и оцу нације српске. Црква Св. Саве је у многоме инспирисана хиландарским храмом.

Године 1997. постављен је камен темељац за нову цркву која је почела да се гради на новом нишком гробљу и биће посвећена Воздвижењу Часног Крста.

На Лазареву суботу (Врбица) 3. априла 1999. године, у новом нишком булеварском насељу, у парку на Тргу Светих Константина и Јелене поред школе Свети Сава, извршено је постављење и освећење темеља нове цркве. Црква је посвећена Св. цару Константину и његовој мајци царици Јелени (што је уједно и нишка градска слава). И по другим дијеловима Епархије нишке видљива је велика грађевинска активност, како на изградњи нових, тако и на обнови постојећих храмова и манастира. Моментално се диже приближно 40 храмова на територији нишке епархије. Приближно овом броју је и број цркава које се обнављају.

Године 1998. је први пут послије 50 година за храмовску славу нишке Саборне цркве, Духове, обновљена велика литија улицама Ниша.

Иринеј је за патријарха Српске православне цркве изабран 22. јануара 2010. године. Чин устоличења Архиепископа пећког, Митрополита београдско-карловачког и Патријарха српског господина Иринеја извршен је 23. јануара 2010. године, на светој архијерејској Литургији у саборном Светоархангелском храму у Београду. Свету архијерејску Литургију је служио Његова Светост Патријарх српски г. Иринеј уз саслужење своје браће архијереја, свештеника и ђакона, као и представника Руске и Грчке цркве. Био је миран, тих, праведан духовни родитељ и мудар управитељ патријаршиског трона.

У петак, 20. новембра 2020. године у 7:07 часова у Војној ковид болници „Карабурма“ у Београду упокојио се у Господу Његова Светост Архиепископ пећки, Митрополит београдско-карловачки и Патријарх српски г. Иринеј (Гавриловић). Патријарх Иринеј сахрањен је у крипти Храма Светог Саве на Врачару.

„ БЛАЖЕНИ СУ МИЛОСТИВИ “

У граду Константинопољу живио је један човјек познат по својој хуманости. За њим су увијек ишли сиромашни, гладни и бескућници. Свима би помагао према својим могућностима, а они би му се захваљивали призивајући име божије. Једном су га познаници упитали зашто је тако милостив и добар а он им рече: „Кад сам имао десет година био сам у храму и слушао једног свештеника који је рекао да, ко даје сиромашнима даје самом Богу у руке. Било ми је чудно и нисам повјеровао. Ишавши кући, на улици сам видио сиромаха у поцијепаној одјећи поред пута, а над њим лице Исуса Христа. Пришавши мало ближе видио сам како Спаситељ пружа руке и узимајући хљеб благосиља милостивог човјека. Од тог тренутка повјеровао сам да помагањем сиромашнима заправо помажемо Христу.

И до данашњег дана видјам лик Спаситеља изнад сиромашних и са љубављу им помажем према својим могућностима." Да бисмо били блажени потребно је да будемо милостиви.

МОЛИТВА У СВАКО ДОБА ДАНА

Христе Боже, Коме се у свако вријеме и на сваки час на небу и земљи покланјају и Кога славе, Дуготрпељиви, Многомилостиви, Многомилосрдни, Који праведне љубиш и грешнике милујеш, Који све позиваш на спасење ради обећаних будућих добара; Ти Господе, прими и наше у овај час молитве, и исправи живот наш по заповијестима Твојим; душе наше освети, тијела очисти, замисли исправи, мисли очисти, и избави нас од сваке невоље, зла и болести; огради нас светим Твојим анђелима, да заштитом њиховом чувани и руковођени, достигнемо у јединство вјере, и у познање неприступне славе Твоје, јер си благословен у вијекове вијекова. Амин.

ДРУГА БОЖИЈА ЗАПОВИЈЕСТ

„Не прави себи идола нити каква лика, немој им се клањати нити им служити.“

Пошто је изабрани народ, вољом Божијом, изашао из египатског ропства, Бог даје Мојсију заповијести, које важе и данас за нас православне хришћане. У даљем тексту говорићемо о другој Божијој заповијести.

Друга заповијест Божија представља потврду и појашњење прве заповијести Божије „Ја сам Господ Бог твој, немој имати других богова осим мене“.

Још у Старом завјету, људи су често заборављали сва Божија доброчинства и одступали од вјере у Бога правећи разне кипове и клањали се њима. Ништа другачије није ни данас када у мору предмета и ствари, промовисања неумјерености у сваком смислу, који су нам доступни, људи често прибјегавају „обожавању“ истих. Тако је и са људима који умјесто да су узор другима бивају

Шта нам Господ овом другом заповијешћу поручује? Да не обожавамо никога другог осим једнога Бога. Као што је и речено у заповијести, забрањује нам се обожавање ма које личности или дјела људскога као Бога. Бог је изнад сваког људског али и Свога дјела.

проглашени „идолима“ свога времена, често не дајући никакав добар примјер друштвеној заједници.

И један и други примјер нам свједоче о одсуству поштовања Бога, као Онога који не само да је Творац, него и Онај који је једина и истинита Љубав за род људски.

Разговарајући са ученицима, прво питање које се постави јесте:
Да ли се онда ова заповијест односи и на поштовање икона у Цркви?
Наравно да не! Ми иконе у Цркви поштујемо као благословене представе Бога, Његових анђела, светитеља, мученика и свих светих.
Клањајући се икони, ми се клањамо самоме Богу, а не икони као предмету. Тако је у Старом завјету Мојсије, кроз ког је Богом дата заповијест, забранио идоле, и у исто вријеме добио је од Бога наредбу да постави у Скинији (тј. у молитвеном јеврејском храму) златна свештена изображења херувима на поклопцу Ковчега Завјета.
У Новом завјету Свети апостол и јеванђелист Лука насликао је икону Мајке Божије и тиме по дару Божијем предао вјерном народу да поштују лик и дјело Пресвете Богородице. Тако је и са иконама светих и светитеља, од појаве хришћанства до данас.

Ова заповијест нас учи да не робујемо не само идолима него и својим лошим навикама, да борећи се против њих постимо, како не би робовали себи,

да чинимо добра дјела према нашим ближњима и да се у свему у љубави према својим ближњима и односимо.
Тиме ћемо у потпуности поштовати не само ову заповијест, него и сав Закон Божији.
Господ нас утврђује да поштујемо Закон Његов, јер се на тај начин приближавамо истини и заједници са Њим – Цркви.

ђакон Горан Марјановић
вјероучитељ у ЈУ ОШ „Свети Сава“
Брод

ПРАВОСЛАВНА ВЈЕРОНАУКА У ОНЛАЈН НАСТАВИ

Православна вјеронаука као наставни предмет у школама, већ дуги низ година учи и васпитава ученике у духу Христовог Јеванђеља. Настава се изводи у школи, а по потреби и ван ње. У протеклој школској години били смо учесници „online“ наставе као јединог могућег облика реализовања у том периоду.

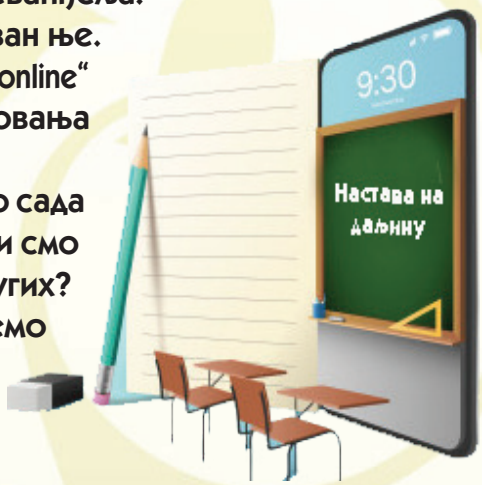

Одједном добисмо нешто ново, нешто што до сада нисмо имали прилику да примјењујемо. Да ли смо се уплашили да ћемо се удаљити једни од других? Да ли смо помислили да никада више нећемо срести другаре у школским клупама?

Ако смо и помислили да је све отишло у погрешном смијеру, благи Бог који брине о свему вратио нас је на уобичајене стазе наших живота.

Почела је нова школска година, вратили смо се у школске клупе, па опет на онлајн наставу. Сада можемо да поставимо питање: који облик наставе нам је више пријао? Традиционални или нови (онлајн) облик наставе.

Шта је занимљивије?

У традиционалној школи неке ствари понављамо безброј пута, вјежбамо на табли и можемо да чујемо од других оно што до тада нисмо знали.

Тако се лакше памти. Онлајн настава тражи много више самосталног рада и истраживања. Тражи учешће цијеле породице у рјешавању одређених задатака. Конкретно вјеронаука може да укључи цијелу породицу на учење о дивним хришћанским светитељима, богослужењу, библијским личностима и другим занимљивостима. Имамо могућност да постанемо преносиоци знања у својој породици. Да заједно са својим укућанима понављамо научене молитве. Да им будемо вјероучитељи.

Али обавезно да на крају седмице учествујемо у хришћанском богослужењу на Светој Литургији. У онлајн настави преко тв екрана гледали смо неке непознате вјероучитеље који нам говоре, оно што нам је до сада говорио вјероучитељ у учионици.

Вјерујемо им и прихватамо речено. Не познајемо их лично, али нам се чине веома занимљиви. Говоре о Мојсију, Господу Исусу Христу, Светом Јовану Крститељу и другим личностима и догађајима на веома лијеп начин, трудећи се да сваку причу заврше неким примјером или илустрацијом.
Дају нам своје знање, али нам итекако недостаје онај начин на који једино можемо да схватимо једни друге- да смо заједно и да се гледамо у очи док говоримо међусобно. Нема друштвених мрежа да нам дају одговоре. Нема маме и тате да нам помогну око задатка. Ту је вјероучитељ који ће нам кроз своје искуство и лични примјер, дати одговоре на наше недоумице.

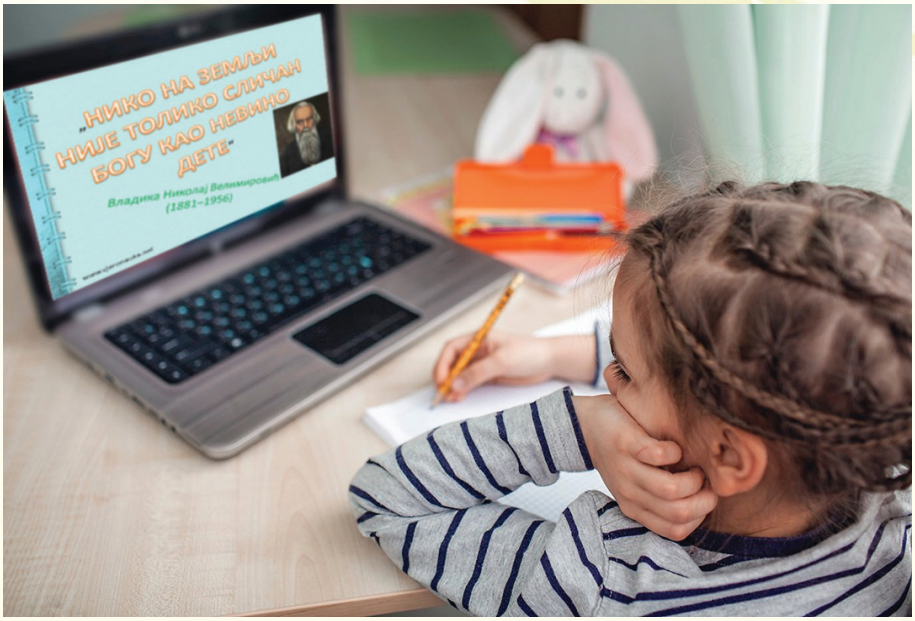

Како се причешћивати, како славити Крсну славу, како бити сигуран у храму када си на Литургији. То су одговори које ћемо чути, али и доживјети кроз сусрете једних са другима.
Донијела је онлајн настава нешто ново и занимљиво, али само као помоћно средство. Никако, као једино и стално. У комбинацији са традиционалним извођењем наставе, можемо је користити. Многе занимљивости из свијета вјеронауке наћи ћемо на сајту www.vjeronauka.net.
На тај начин ћемо научити да користимо и сву технологију која нам је доступна, како би стекли нова знања. Живјети у складу са временом, али бити испред свог времена, то нам је показао Господ Исус Христос својим личним примјером. На Христа се угледајмо и онда ће нам сваки облик наставе бити користан. Христос између нас-јесте и биће довијека.

јереј Драган Поповић

Много пута сте чули како је потребно бити добар и искрен друг али је важно и имати доброг друга.
Ево још једног примјера!

ТРИ НАЈБОЉА ДРУГА

У шуми је живио чопор крволочних вукова, који је често нападао оближња села и убијао овце и другу стоку. Вођа чопора је био стари и већ изнемогли вук. Једном, када је дошло вријеме лова, стари вук рече да није у могућнисти предводити их у лову. Из чопора изађе млади, снажни вук и предложи да он буде вођа. Тако и би.
Вратили су се са богатим уловом. Седам ловаца је бранило село али су их вукови побиједили. За сљедећи поход опет се јавио онај млади вук. Отишли су али овог пута се дуго нису враћали, што је забринуло старог вука. Видио је у даљини младог вука, како се израњаван шуња према јазбини. Млади вук је испричао како су сви вукови из чопора изгинули, а он једва живу главу извукао. Село су, каже, бранила три ловца.
Стари вук у чуду упита како се то могло догодити, кад су у претходном походу са лакоћом савладали седам ловаца. Млади вук одговори: прошли пут је било седам обичних ловаца, а овог пута су то била
ТРИ НАЈБОЉА ДРУГА.

БИО ЈЕДНОМ ЈЕДАН ЧОВЕК...

(Размишљање преводиоца о књизи)

Те, сада већ давне, 2010. године, у ходнику Духовне Академије у Санкт Петербургу добио сам једну малу књигу из руку руског монаха, тада студента Академије, који је веома волио Србе. Рекао ми је: - Ја сам је прочитао, поклањам је теби, може ти послужити за проповиједи. Биће ти од користи. И била је. Чим сам је прочитао, одушевио сам се овом књигом. У њој су се налазиле кратке, али веома дубоке хришћанске приче над којима је вриједјело замислити се и које сам могао препричавати свима који то желе, или црпити инспирацију за проповиједи, нешто касније, као свештеник.

Са сваком причом долази одређена сцена из живота, те је највећа драж овакве литературе управо у томе, што су у њој сажети и описани сви наши највећи проблеми, често неспоразуми, размишљања и међуљудски односи. И, наравно, у складу са контекстом извучена и одређена поука.

Књига под насловом „Био једном један човек“ је заправо зборник од сто хришћанских прича за читање и размишљање. Намијењена је, како дјеци свих узраста, ученицима вјеронауке и њиховим вјероучитељима, тако и одраслима, а може да послужи и свештенослужитељима као надахнуће за проповиједи јер се бави мноштвом различитих душекорисних и моралних тема. Да не морамо да трагамо превише по интернету уколико желимо нашем дјетету или брату и сестри у Христу да прочитамо неко корисно штиво, или да му приближимо одређене хришћанске врлине на један сажет начин. Сам Господ је људима говорио у причама. Знао је да ће кроз приче људи најбрже схватити одређену поуку и да ће исто то знање кроз причу моћи да пренесу и другим људима. Јер приче су оно чега се најдуже и некако са радошћу сјећамо. Па се онда присјећамо казивања и догодовштина наших старих, па њихових приповиједања... Са сигурношћу знам да се ученицима на вјеронауци приче веома свиђају и да непрестано ишчекују нови час и нови повод за још једну хришћанску причу и поуку о којој сви заједно расуђујемо.

Након пар година сусрета са тим ђацима, они у свом памћењу најчешће оживљавају управо те моменте са наших часова... Многим свештеницима, наставницима, родитељима, педагозима и свим људима који траже живу православну ријеч у нашем времену од срца препоручујем да прочитају ову књигу, уколико до сада нису. А уколико им се барем једна прича допадне и остави малени траг у њиховом срцу, посао над овом књигом сигурно неће бити узалудан.

Посјетите веб страницу **hriscanskeprice.com** на којој можете поронаћи мноштво занимљивих прича

свештеник Дејан Ђуричић
парохија Кравичка

Занимљивости из православног свијета

Свети Мардарије Либертвилски и Свеамерички

Будући светитељ Мардарије, први епископ Православне српске епархије у Америци, родио се 2. новембра 1889. године као Иван у кршевитом селу Корнету које се налази у Љешанској нахији у Црној Гори. Школовао се у Ријеци Црнојевића, Цетињу и у Београду. У српској лаври Студеници, задужбини Стефана Немање, након релативно кратког периода искушеништва, због свог христоликог лика већ тада, бива пострижен.

Као некада Свети Сава, противно вољи родитеља Иван се замонашио 19. марта 1906. године, безрезервно предајући најдрагоцјеније што има – васцијели свој живот, у руке Љубави Христове, добивши име Мардарије. Након годину и по дана боравка у Студеници, упутио се пут Москве. По одлуци Синода Српске православне цркве, млади јерођакон Црногорске митрополије Мардарије послат је на школовање у Русију. Сљедећих дванаест година он ће свој живот провести школујући се и путујући по цијелој Русији, гдје је веома брзо постао познат у високим круговима друштва. Кишињевску Духовну семинарију и петровградску Духовну академију завршава са најбољим оцјенама, гдје је до највећег изражаја дошло бесједништво јеромонаха Мардарија, те се много често могло чути: „Ово је будући српски Златоуст!“ Био је близак познаник Свете царске породице и све до самог одласка из Русије 1917. године био изузетно поштован и цијењен од стране свих вјерника Русије.

Преко Сибира и Владивостока, крајем 1917. године стиже у Сјеверну Америку, а крајем исте године бива произведен у чин архимандрита. Дубоко свјестан неопходности постојања једног духовног центра, 1923. године, архимандрит Мардарије је одредио да привремено сједиште новонастале епархије буде у граду Чикаго. Исте године купује се и прво имање,
40 миља од Чикага, у градићу Либертвилу уз ријеку Дис Плеин.

Колико је заиста владика Мардарије цијелога себе узидао као живи камен у темеље Америчко – канадске епархије којој је поставио центар у Манастиру Светог Саве у Либертивилу, данас најубједљивије свједочи управо Манастир Светог Саве и очигледна жртва коју је требало поднијети за његову градњу. Неријетко је виђан како у недостатку новца и радне снаге, сам на бициклу преноси цигле.

Актом од 9. маја 1924. године, конзисторија Српске епархије у Америци и Канади умољава се Свети архијерејски синод, да се за Америку одреди владика као и да то буде архимадрит Мардарије. Сљедеће године у децембру мјесецу то се и догодило. Иако осјетно слабог здравља Свети владика Мардарије улагао је велике напоре да организује и уреди Епархију.

Као плод његовог труда и дјела дешава се Први црквено – народни сабор, историјски догађај за цијелу српску дијаспору, одржан је од 1. до 5. септембра 1927. године у Манастиру Светога Саве у Либертивилу.

На овом Црквено – народоном сабору усвојен је и први Устав Српске Епархије америчко – канадске. Служио је и радио све док га болест није савладала. Његова духовна и интелектуална снага нису га никада издавале, али плодове свога рада владика Мардарије није дуго уживао. Блажено се представио у Господу 12. децембра 1935. године у 46. години живота.

Владика Мардарије је прибројан лику Светих на редовном засједању Св. Архијерејског Сабора СПЦ у мају 2015, којом приликом му је и одређен датум прослављања, 12. децембар – дан на који се и упокојио.

Тропар светитељу, гл. 4

Од младости си Христа безгранично љубио,
Цијелога живота само њему служио, једино си
Бога Творца слушао, ријеч Љубави Божије свима
проповиједао, љепоту дома Господњег си заволио,
Мардарије новојављени Просветитељу, Цркве
Христове градитељу, зато те Човекољубиви Господ
Вјечном славом Царства свога на земљи и
на небу прослави.

МАНАСТИРИ У ЕПАРХИЈИ ЗВОРНИЧКО-ТУЗЛАНСКОЈ

МАНАСТИР ПАПРАЋА

Манастир Папраћа налази се у истоименом селу на путу Зворник - Шековићи. У народној поезији манастир се помиње у неколико пјесама. Тако у једној каже се „Папраћу близу Борогова“ подигао је Симеон Немања. У другој, пак, каже се да је Папраћу подигла једна од четири сестре српског „цара Шћепана“, а у стиховима пјесме „Милош у Латинима“ каже се да је Папраћа задужбина жупана Вукана.

„Да ви знате наше манастире,
Наших славних цара задужбине,
Какови су и колики ли су...!
Да видите Папраћу велику,
Виш Зворника, Спречи на извору,
Под високом гором Бороговом,
Задужбину Вукана жупана...“

Према народном предању забиљеженом у Троношком и у Пећком љетопису манастир су подигли краљ Драгутин и његови синови Стефан, Владислав и Урош, односно Урошиц, а који су владали овим просторима крајем XIII и почетком XIV вијека. Најстарији писани помен манастира је запис на Јеванђељу из 1550-1551. године, којег је руски протопрезвитер Јаков поклонио игуману Папраће Григорију. Ово је уједно и први податак о врло живим везама манастира са Русијом. Нарочито су те везе биле честе током XVI и XVII вијека, што се да закључити по записима у којима се помињу прилози у новцу и књигама. Постоји дванаест писама руских царева која говоре о помоћи српским манастирима. Писма се налазе у Московском архиву, а Василије Ђерић их је преписао 1907. године. Претпоставља се да је и манастирски храм проширен средином XVI вијека. Из 1551. године је и једно Јеванђеље које је у Пољској преписао дијак Михаило, који за себе каже да је из благовјештенског манастира Папраће. Године 1553. монаси из Папраће иду у Пољску. Том приликом Манастиру Папраћи поклоњен је Псалтир, који је о трошку Николе Србина преписао ђакон Михаило Зборожевич Александрович, а у вријеме пољског краља Жигмунда. У то вријеме манастир Папраћа је утицао и на градњу цркве на старом црквишту манастира Троноше. У вези са том градњом помињу се Арсеније и Генадије од Папраће. Папраћки игуман Захарије ишао је у Русију 1585. године и од цара Фјодора Ивановича добио помоћ за манастир од 120 рубаља.

Сљедеће 1586. године игуман Захарије и братство манастира начинили су кивот од сребра за манастир Папрађу. Овај кивот је 1679. године пренесен у Стару цркву у Сарајеву. Игуман Лонгин је 1591. године ишао у Москву и од цара Фјодора Ивановича добио царску повељу о помоћи и повластицама папраћким монасима за путовање по Русији. Лонгин је ишао и 1607. године да би ове привилегије потврдио и код цара Василија. Са ова два путовања донио је, осим новчане помоћи, и књиге које су касније преписиване. У вријеме аустријско-турских борби око Зворника манастир је запустио 1717. године. Манастирско имање је преваром припало Ферхат-паши који је избјегао из околине Будима и настанио се у селу Папрађи. У то вријеме манастир је много страдао. Манастирске зграде су уништене, а црква је остала без крова. Патосне плоче из храма однесене су у Травник и вјероватно употријебљене при градњи тамошње џамије. Радове на обнови манастира у 19. вијеку почео је поп хаџи-Захарије Поповић. На његовом надгробном споменику, који се налази уз цркву, пише да је он обновио цркву 1853. године. Тада је за обнову или изградњу цркве био потребан турски ферман. Да би добио ферман од султана помогла му је угледна Српкиња Стака Скендерова из Сарајева. Обнова манастира није била по вољи околних муслимана, који су устали против предводника обнове проте - попа Захарија и они су га протјерали у Србију. У Србији је провео неколико година. Приликом повратка из Србије донио је звоно за манастир.

Дабробосански митрополит Дионисије II освештао је обновљену цркву 1869. године. Све до 1880. године Папрађа је служила као парохијска црква, а тада долази игуман Пајсије Филиповић који поново обнавља манастир. За старјешину Папраће је 1892. године дошао архимандрит Кирил Хаџић из манастира Моштанице. Архимандрит Кирил је 1893. године поставио патос од камених плоча у храму. Затим, купио је имање и засадио манастирски виноград. 1901. године у Папрађу је дошао архимандрит Данило Билбија из Босанског Грахова. Он је поправио цркву и поставио под у спољној припрати. 1905. године је саградио нови конак, а 1907. године саградио је школу. Архимандрита Данила је наслиједио игуман Јоаким Трбојевић, који је 1936. године завршио оградни зид око манастира, подигао дрвену звонару и купио велико звоно. Током Другог свјетског рата манастир је поново запустио. Црква је претрпјела мања оштећења. Након рата на темељима старог конака подигнут је нови и обновљен је манастирски живот. На иконостасу се истичу иконе из XIX вијека Христос у стојећем ставу и Богородица са Христом дјететом. Иконе су рад Милије Марковића из Београда, а манастиру их је 1867. године приложио Миша Атанасијевић, чувени задужбинар капетан-Миша из Београда.

ИКОНА ПРОЗОР У ВЈЕЧНОСТ

Црква је дом нас вјерујућих хришћана. Божија ријеч се открива у Светом писму, у ком је у средишту свега Господ Исус Христос, Син Божији и васкрсење као најважнији догађај у Хришћанству. Тако је Христос у средишту представа на зидовима Божијег храма. Он нам вијековима поручује, кроз фреске, Истину и открива нам се јер он јесте Истина.

Живот Христа се увијек слика у централном дијелу цркве.

Кад подигнемо поглед према главној куполи угледамо Христа Пантократора, који је Свествараалац и у Њега највише упиремо наде и молитве.

Мајка Божија, као Царица свега постојећег, повезује свијет људски и анђеоски и са посебном се љубављу иконопише и поставља изнад глава вјерујућих, да их обасипа милошћу и љубављу.

Ликови светаца нас окружују, распоређени по зидовима цркве.

Они свједоче о својим подвизима, нудећи утјеху и заштиту.

Поштовање икона у Цркви је неугасива свјетлост.

Та Свјетлост није људска него Божија. Она кроз фреске, које се чине људским дјелом, пробија и не гаси се никада, док год је тог храма и вјерника у њему.

Суштина Божија није нам доступна, али наша душа треба читавог живота да буде на путу трагања за њом. Фреска и јесте израз тежње да се поглед људски узноси према светачком и божанском.

Да буде иконописани посредник између овог и свјета вјечности. Замислимо да су фреске прозор кроз који наша душа прозире у потрази за Богом.

Тако и поглед кроз прозор наших кућа покушава да сагледа свијет који је, такође, дјело Господа. Што је чистији прозор и бистрија, побожнија и Богом надахнутија фреска на црквеним зидовима то нам је, уз помоћ Господа, лакше да му се обратимо и спознаемо га.

иконописци:
Милош Максимовић,
Дарко Живковић,
Ђорђе Ђорђевић

Обој илустрацију на којој је приказан Васкрсли Христос Господ

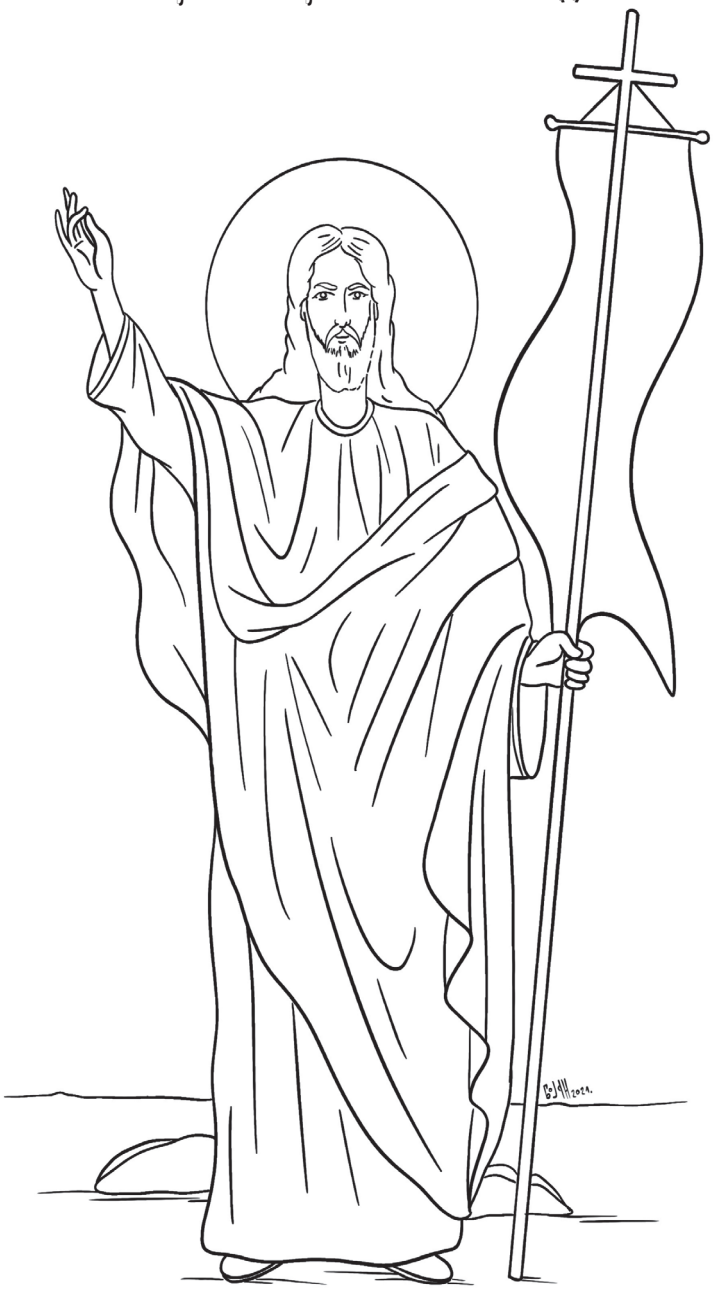

Напиши тропар Васкрсења и поздрав којим се поздрављамо за овај Празник

УСПЈЕХ НАШИХ УЧЕНИКА НА ТАКМИЧЕЊИМА ВЈЕРОНАУКЕ

Другу годину заредом је организовано квиз - такмичење за ђаке из свих српских земаља и дијаспоре гдје живе Срби, а под покровитељством организације "Мир Божији" и уз благослов и подршку Српске православне цркве.

Након прошлогодишње теме "Немањићи", ове године је настављена традиција такмичења са темом "Знаменити Срби". Такмичење је и ове године имало за циљ очување српског идентитета и културе, као и едукативно повезивање Срба ма гдје они били, а све у циљу очувања традиције, вјере, писма и језика.

Учешће је и ове године узело велики број екипа (228), које су чинили по три такмичара из основних школа узраста од 10 до 15 година, а јако велики број такмичара је учествовао из Србије, Републике Српске, Црне Горе, Федерације БиХ, Македоније, као и из иностранства-Аустрије, Њемачке, Данске, Италије, Румуније, Канаде, САД и других земаља.

Ову годину је на такмичењу учествовало преко 20 екипа са простора Епархије зворничко-тузланске од Зворника до Добоја, а као и прошле године успјех су поновили ученици ОШ "Кнез Иво од Семберије" из Бијељине који су имали двије екипе "Кнез" (Сара Тара Томић, Анастасија Јокић, Ивана Чорић) и "Исток" (Исидора Врућан, Софија Ракић, Анђела Пантић), које су наступале испред школе и једну екипу "Свети Пантелејмон" (Анастасија Лукић, Андреј Лукић, Ана Мишура), која је наступала испред Храма Светог Пантелејмона у Бијељини.

Све три екипе су кроз онлајн такмичење прошле први круг и доспјеле међу 50 најбољих екипа, а потом је у другом кругу екипа "Кнез", по други пут за двије године изборила велико полуфинале 8 најбољих екипа, које ће се одржати и у овом кругу кроз онлајн такмичење због епидемиолошких мјера. Такмичари су се припремали преко три мјесеца, а сам квиз је имао интересантну и доста обимну литературу са око 1000 питања.

Завршница такмичења је планирана да се одржи крајем јануара и почетком фебруара, а у велико финале иду двије најбоље екипе, а самог побједника очекују вриједне награде.

вјероучитељ Данијел Васић

Тако су говорили наши Свети преци.....

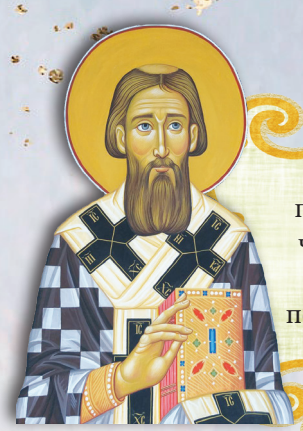

Будите творци ријечи, а не само читаоци, помишљајући у себи, да који слуша ријечи и не чини што је заповјеђено њима, такав је сличан човјеку који гледа лице своје у огледалу: јер позна се, и отиде, и одмах заборави какав је био.

Свети Сава

Кад што речеш и кад ријеч дајеш, пази добро да се не покајеш: Срамота је сада ријеч рећи, обећати, па се покајати;
Коноп веже коње и волове, а поштена ријеч витезове. Држи слогу, а моли се Богу.

Свети Петар Цетињски

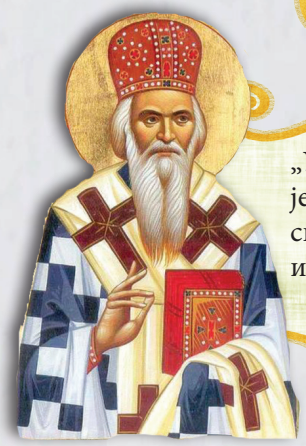

„Учи што хоћеш и знај што можеш, али једно не смеш научити: На зло употребити своје знање. Колико је пута речено: Боље и не знати него знати па злоупотребити!“

Свети Николај Жички

Бог зове све!
А ти како ћеш се одазвати.....
то зависи од тебе.

Свети Јустин Ћелијски

Бог нас је створио људима и тражи од нас да то и будемо. Нема таквих времена у којима то не би могли бити и не би били дужни да то будемо.

Патријарх Павле

Значај Великог поста у животу православног хришћанина

Основни циљ поста јесте очишћење душе и тијела од тјелесних и душевних страсти и прослављање Бога и Његових светих. Прави пост, дакле, има двије стране: тјелесну и духовну и састоји се како у уздржању од мрсне хране, тако и у уздржавању од рђавих мисли, жеља, дјела и умножавању молитава, доброчинстава и вршења свих јеванђељских врлина. Зато Свети Василије опомиње: „Корист од поста не ограничавај само на уздржавање од јела, зато што је истински пост удаљавање од злих дјела.“ Постоје четири вишедневна поста током године, али је Васкршњи или Велики пост најзначајнији, јер претходи празнику Васкрсења Христовог. Велики пост је најважнији пост у нашој Цркви. Он је и по трајању најдужи. Назива се и Света Четрдесетница зато што сам пост траје четрдесет дана, на шта се надовезује још једна седмица, која се назива Страсна седмица. По строгости он је и најстрожи.

Истински пост је промјена себе

У вријеме поста потребно је да више своју душу хранимо молитвом и ријечју Божијом, неголи своје тијело храном и тјелесним уживањима.
Истински пост се огледа у томе да измијенимо себе. Господ нас учи у Јеванђељу да се зли духови изгоне једино постом и молитвом. Не треба се старати само о томе да тјелесно постимо, него првенствено духовно. Јер духовни пост је важнији од тјелесног, али тјелесни пост нам помаже да боље духовно постимо. Господ Исус Христос нам је дао примјер у свему. Након кршења на ријеци Јордану, одлази у пустињу гдје пости четрдесет дана, ништа не једући и не пијући. То је тај пут, пут у вјечни живот. Господ Исус Христос је вјечни архијереј и добри пастир, а ми Хришћани треба да слушамо глас Његов и да идемо за Њим. Управо нас пост води ка сусрету са Васкрслим Господом.

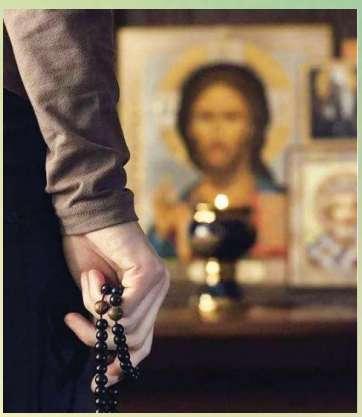

Васкршњи Пост је припрема за Васкрс, а Васкрс није само један од празника Господњих. Он се у црквеним химнама назива „Празником празника“ јер је он по својој суштини празник изнад свих осталих празника. Како нас учи Свети апостол Павле: „Ако Христос није васкрсао, онда је узалуд проповијед наша, онда је узалуд вјера наша“. Господ нас је својим страдањем и васкрсењем искупио, својом слободом, својим човјекољубљем, дарујући нам живот вјечни.

Пост незамислив без молитве и причешћа

Црква у вријеме постова подстиче своје вјернике на усрднију молитву, како у храмовима, тако и у личним молитвама код куће. Приступање Светом Причешћу нарочито се подразумијева у вријеме великих постова. У данима Великог или Васкршњег Поста неизоставно је причешће вјерних, по могућности на свакој Светој Литургији јер причешће није ништа друго до сједињење са самим Христом, који је и сам рекао: „Ко једе Тијело моје и пије Крв моју стоји у Мени и Ја у њему“. Причешћу треба приступити кад год је то могуће, чак и онда када владају епидемије јер како кажу у Цркви, неоправдан је страх и израз маловјерја да ћемо путем причешћа бити и сами заражени. Треба напоменути да се током Васкршњег Поста служе литургије Пређеосвећених дарова.

Ово богослужење својствено је само у данима Великог Поста. С обзиром на то да се Велики пост састоји од Свете Четрдесетнице и Страсне седмице неопходно је посљедњих седам дана поста умножити молитвени живот.

Пост је незамислив без причешћа, а души је свакодневно потребна молитва. Зато је период Великог поста истинско вријеме за духовну обнову сваког Хришћанина.

Горан Јаковљевић, вјероучитељ

На линије испод икона напиши догађаје из живота Господа Исуса Христа који се налазе на иконама

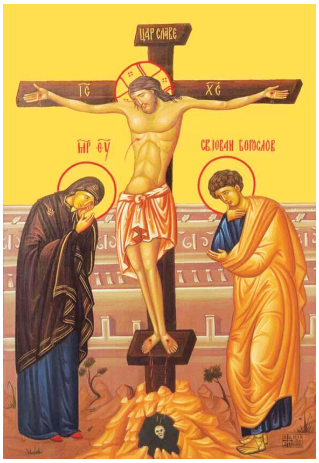

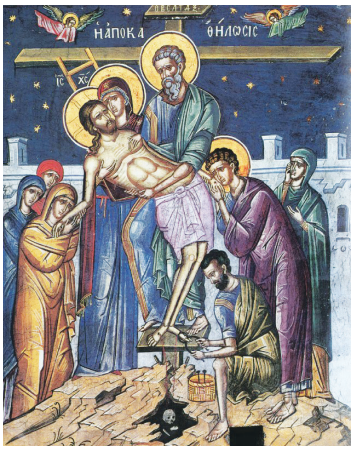

Поштовани вјероучитељи, драга дјецо, уважени читаоци!

Благословом нашег Епископа зворничко-тузланског Фотија, пред вама се налази шести број часописа ,,Православни основац". Надамо се да сте пратили наш предходни рад те да сте задовољни са садржајем нашег часописа.

Жеља нам је да часопис буде што богатији занимљивим садржајем, те да свима буде од користи како на вјеронауци тако и свакодневном животу.

Позивамо све заинтересоване вјероучитеље и све креативне ученике да слободно узму учешћа у украшавању садржаја часописа
са литерарним и ликовним радовима .

Ваше радове можете слати на мејл адресу уредништва

pravoslavniosnovac@gmail.com

Сви ваши литерарни текстови треба да буду ваш ауторски рад (или уколико користите нечији текст обавезно наведите извор) писан ћириличним писмом у Word документу.

Ликовне радове можете скенирати или сликати телефоном.

Уредништво часописа